

Sygn. akt I ACz 1986/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : SSA Wojciech Kościółek

Sędziowie : SA Maria Kus-Trybek

SO (del.) Robert Jurga

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2013 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko (...)S. Spółka Komandytowa Oddział w Polsce z/s w C.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 3 września 2013 r., sygnatura akt VII GC 183/13

p o s t a n a w i a :

I. **oddalić zażalenie ;**

II. **zasądzić od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Kielcach odrzucił pozew i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł tytułem kosztów procesu. W jego uzasadnieniu w stwierdzono, że w złożonym sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany wniósł o odrzucenie pozwu podając, że jest oddziałem przedsiębiorcy zagranicznego z/s w P. i jako taki nie posiada osobowości prawnej i nie może być stroną w procesie. Odwołując się do art. 64 § 1 Kpc Sąd Okręgowy wskazał, że pozwany Oddział spółki czeskiej z/s w C. nie posiada zdolności sądowej. Jest jedynie oddziałem zagranicznego przedsiębiorcy zarejestrowanym w Polsce co wynika z odpisu z KRS. Wpis do tego rejestru nie powoduje, że oddział nabywa zdolność sądową. W tej sytuacji pozew ulega odrzuceniu. O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 Kpc.

W złożonym zażaleniu powód zaskarżył powyższe postanowienie, w zakresie w jakim zasądzono od niego na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu zarzucając mu naruszenie art. 98 § 1 i 3 Kpc w zw. z art. 99 Kpc i w zw. z art. 64 § 1 Kpc poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, mimo braku zdolności sądowej po stronie pozwanego. Zgłaszając taki zarzut powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania w zakresie kosztów procesu.

W uzasadnieniu zażalenia powód stwierdził, że skoro pozwany nie ma zdolności sądowej to tym samym nie miał prawa wziąć udziału w postępowaniu sądowym. Brak możliwości prowadzenia procesu przez pozwanego oznacza, iż

bezpodstawne było zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu. Zdaniem powoda, Sąd I instancji podejmując takie rozstrzygnięcie dopuścił się naruszenia art. 98 § 1 i 3 Kpc w zw. z art. 99 Kpc i w zw. z art. 64 § 1 Kpc. Z zasad logiki jasno wynika, że nie mając zdolności sądowej nie mógł występować w procesie. Tym samym nie mógł ponieść żadnych kosztów z procesem związanych.

W odpowiedzi na zażalenie (...)S. Spółka Komandytowa Oddział w Polsce wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Zażalenie powoda jest bezzasadne i jako takie na uwzględnienie nie zasługuje. Ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy są prawidłowe a wyprowadzone z nich wnioski generalnie nie budzą zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego. Nie można zapominać, że to właśnie powód w oznacza w pozwie stronę pozwaną według własnej woli i wiedzy. Jeżeli do takiego oznaczenia dojdzie, to brak materialnoprawnego powiązania z przedmiotem sporu bądź formalnoprawnych przymiotów (np. zdolność sądowa) nie pozbawia pozwanego statusu strony. Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Łodzi w postanowieniu z dnia 7 września 1995 r. **I ACz 408/95** opublikowanym w OSA 1995/9/67 nie można wymagać od podmiotu, wskazanego przez powoda w pozwie jako pozwanego, aby nie podjął obrony gdyż grozi mu zapadnięcie przeciwko niemu niekorzystnego wyroku. Przeniesienie obrony dopiero na płaszczyznę postępowania egzekucyjnego byłoby bardzo ryzykowne. Podmiot wskazany przez powoda w pozwie jako pozwany, mimo ewidentnego w tym względzie błędu powoda (np. z uwagi na brak zdolności sądowej po stronie tak oznaczonego podmiotu), ma prawo podejmowania obrony merytorycznej w sprawie i traktowany jest jako strona. Natomiast powód wytaczając powództwo przeciwko wskazanemu przez siebie podmiotowi, musi się liczyć z ryzykiem poniesienia kosztów, które powstaną w toku procesu także po stronie pozwanej. W sytuacji gdy nastąpi odrzucenie pozwu (np. z powodu braku zdolności sądowej po stronie pozwanej) nie sposób przyjąć, aby podmiot pozwany, który wykazał pełne poszanowanie prawa zarówno przed jak i po narzuceniu mu stanowiska procesowego strony pozwanej nie miał uzyskać zwrotu kosztów poniesionych w związku z pozowaniem go w danej sprawie. Podzielając powyższe poglądy Sąd Apelacyjny w Krakowie zwraca uwagę, że także Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 września 2012 r. **I PZ 13/12** opublikowanym w Legalis (na które trafnie powołuje się (...)S. Spółka Komandytowa Oddział w Polsce w złożonej odpowiedzi na zażalenie) przyjmuje, iż uważne odczytanie treści przepisu art. 199 § 1 pkt 3 Kpc prowadzi do wykładni, że chodzi w nim o stronę postępowania w znaczeniu ściśle procesowym. Strona pozwana w rozumieniu tego przepisu jest więc podmiot określony (wskazany) przez powoda w pozwie (art. 126 § 1 pkt 1 w związku z art. 187 § 1 Kpc), a nie podmiot, który powinien być pozwany (legitymowany biernie). Pozew podlega odrzuceniu właśnie dlatego, że podmiot pozwany (wskazany w pozwie) nie ma zdolności sądowej. Pozwanie zaś takiego podmiotu (pozbawionego zdolności sądowej) może powodować - co oczywiste - konieczność podjęcia przez niego obrony, choćby przez postawienie zarzutu braku zdolności sądowej. Skoro więc pozwany w rozpoznawanej sprawie był stroną w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 3 Kpc, to miał też status strony postępowania, której na podstawie art. 98 § 1 Kpc przysługuje zwrot kosztów procesu, które w przypadku niniejszej sprawy ograniczają się do wynagrodzenia jej pełnomocnika procesowego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w pkt. I sentencji postanowienia na zasadzie art. 385 Kpc w związku z art. 397 § 2 Kpc. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w pkt. II sentencji postanowienia na zasadzie art. 108 Kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 Kpc oraz § 12 ust. 2 pkt. 2 w zw. z § 6 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).